Västeuropeiska arméer under omvälvning

av Mats Ström

Résumé

For more than twenty years, the European armies have been declining in volume and strength. With Russia's attack on Ukraine in the winter of 2022, there has been a growing awareness that the Western European ground forces are not dimensioned for a full-scale attack from the Russian side in the time perspective of 2030 to 2035. To remedy this, the Western European ground forces must be able to carry out multi-domain operations at the level of divisional and army corps. The ground forces must quickly be supplied with new capabilities, primarily in terms of strategic and operational intelligence, cyber and electronic warfare capability, an increased air defence capability in all air layers, but also increased and qualified indirect combat capability, to be able to operate against the attacker's entire operational depth. Furthermore, more fighting battalions to outmanoeuvre and attack enemy positions and qualified command systems are required that can orchestrate the joint operation together. There is a lack of mission-ready army divisions in NATO on the European continent. This should be put in relation to the Russian rearmament in NATO's northeastern flank, which, according to Western European intelligence organizations, assesses that a Russian attack can occur within a five-year period on NATO's border. To create deterrence and prevent a Russian attack in the northeastern flank at an early stage, more army divisions must be mobilised in the area of operations, which, together with air and naval forces, can deter a Russian expansion, while waiting for additional reinforcements to be supplied from other areas. Time is of the essence to reduce the vulnerability that currently exists. Creative measures must be taken immediately, due to the lack of qualified ground combat units and combat capabilities in the northeastern flank.

UNDER MER ÄN tjugo år har de europeiska arméerna minskat i volym och styrka. Sedan upplösningen av Warszawapakten i slutet på 90-talet har förmågan att genomföra markoperationer i större förbandsvolymer drastiskt minskat, i såväl volym som i kompetens. Under denna tid har markstridsförbandens verksamhet i huvudsak ägnats åt att genomföra fredsbevarande insatser eller "Counterinsurgency operationer" i olika världsdelar. Huvuddelen av förbanden har bemannats av yrkessoldater och svårigheter att uppfylla personalbehoven har varit ett ständigt huvudbry.

Med Rysslands fullskaliga angrepp mot Ukraina, vintern 2022, har insikten ökat rörande behovet av fler kvalificerade och kraftigt beväpnade markstridsförband i Västeuropa, för att möta ett fullskaligt ryskt angrepp. EU försvarskommissionär bedömer att det krävs ett ökat behov om cirka 39 brigader, för att skapa ett slagkraftigt europeiskt markförsvar.

The International Institute for Strategic Studies (IISS) har i en studie presenterat behoven och utmaningarna avseende alliansens gemensamma framtida markstridsförmåga. Studien pekar på ett antal verksamheter och

förmågor som krävs i närtid för att avskräcka från ett ryskt fullskaligt angrepp:

Combat Capabilities and Force Readiness – Förmågan och kompetensen att genomföra fullskalig krigföring måste förbättras. Förbandens insatsberedskap måste höjas och insatstider minska. Fler förband måste kunna sättas in snabbare.

Interoperability and Collective Training – Förmågan att uppträda i större förband och förmågan att genomföra multidomän krigföring innebär behov av ökad interoperabilitet och ökad tränings- och övningsverksamhet i alla ledningsnivåer. Större förband innebär också att antalet divisions- och kårstaber behöver öka i antal.

European Stockpiles and Defence Industrial Capacity – Förbandens förmåga att genomföra strid mot ryska förband innebär kravet på ökad uthållighet och förmågan att kunna reorganisera förband. Det i sin tur ställer krav på den europeiska gemensamma förrådshållningen och att försvarsindustrin kan möta behoven.

Artillery Capability – Det finns ett stort behov av att öka förmågan att bekämpa mål med indirekt eld och på djupet av angriparens bakre operationsområde.

Ground Based Air Defence and Missile Defence Capability – Markstridskrafternas uthållighet, skydd och rörlighet beror på förmågan att upprätthålla lokalt och regionalt luftöverläge.

Military Engineering Capability – Kriget i Ukraina har lett till att båda sidor har byggt militära fördröjande och hindrande fältarbeten. Båda sidor har utnyttjat floder som försvarsbarriärer men använt militära broar för att korsa dem för att därmed skapa rörlighet. För upprätthållandet av tempot i manöverkrigföringen till lands finns behovet och beroendet av tillräckligt många bepansrade ingenjörsfordon och broläggningsutrustningar.

Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (ISR) Capability – Europa har inte tillräcklig kapacitet för underrättelserapportering för att stödja en storskalig markoperation, särskilt finns en brist av medeltunga och tunga rymdsatelliter – och signalspaningsflygplan.

Kapacitet för elektronisk krigföring (EW) – Ryssland har ett betydande utbud av EW-system som har använts med stor framgång i Ukraina sedan 2014. I mitten av 2022 hade Ukraina mycket svårt att motverka rysk EW. Det är oklart om någon europeisk markstridsstyrka har tillräckligt med organiserad EW-kapacitet för att uppnå övermatchning i det elektromagnetiska spektrumet.

Stridande bataljoner – Antalet stridande bataljoner måste öka för att kunna matcha en upprustning av den ryska manöverkrigsförmågan. I tidsperspektivet fram till 2030 krävs att alliansens gemensamma markstridsförmåga, på den europeiska kontingenten, markant har ökar, i syfte att vara utjämnande mot den ryska förmågan kvalitativt och kvantitativt.

Ett krig i Europa avgörs sannolikt på marken. För det krävs förbandsvolymer som kan genomföra högintensiva markoperationer. Det blir avgörande att kunna operera och strida inom divisions- och armékårs ram. Endast inom ramen för dessa organisationsstrukturer kan optimal orkestrering av alla funktioner och förmågor och över domänerna effektivt genomföras. I storskaliga högintensiva markoperationer har bataljons- och brigadstridgrupper inte tillräcklig operativ rörlighet och eldkraft. I Västeuropa saknas ett tiotal armédivisioner och därtill fyra till fem armékårsstaber.[1] I en intervju nyligen sa den pensionerade generalen Eberhard Zorn,

tidigare generalinspektör för Bundeswehr, att den föreslagna utvidgningen av det tyska försvaret skulle kräva ytterligare fem till sju brigader, organiserade i två nya divisioner utöver de tre som för närvarande är operativa. De operativa divisionerna kräver kompletteringar i materiel och manskap. Med anledning av detta rapporterade Bloombergs den 5 juli 2025 att den tyska försvarsmakten avser teckna avtal om köp av 1000 Leopardstridsvagnar och 2500 hjulgående stridsfordon av typen Boxer.

> *Ett krig i Europa avgörs sannolikt på marken. För det krävs förbandsvolymer som kan genomföra högintensiva markoperationer.*

Ett annat exempel är den polska armén som genomgår en historisk upprustning. Det senaste är inköpet av 1000 stridsvagnar och 600 artilleripjäser. 2028 ska den polska armén kunna organisera 5 divisioner om fyra brigader i vardera divisionen. I Västeuropa saknas inte bara manöverbataljoner utan en stor mängd kvalificerade understöds- och bekämpningsförband på divisions- och kårnivå. Som exempel, den tyska armén ökar från fyra till tio artilleribataljoner. I bataljonerna ingår pansarhaubits 2000 och långskjutande raketartilleri.

På Natos nordöstra flank där de nordiska och baltiska länderna ingår har beslut skett om ökade satsningar på markstridskrafterna. Frågan är om satsningarna är tillräckliga och att förbanden har tillräcklig eldkraft, för att tidigt hindra ett ryskt markanfall.

Ryssland rustar i väster

Samtidigt som Ryssland för krig i Ukraina, förbereder landet en omfattande reform av de väpnade styrkorna. Målsättningen är att utöka dessas storlek med 350 000 soldater till 1,5 miljoner samt att organisera nya förband och ledningsstrukturer. Tyngdpunkten för styrketillväxten ligger på arméns förband, som också har lidit de tyngsta förlusterna i Ukraina.

> *Armékåren i Kolaområdet kommer att förstärkas till en armé, en helt ny armékår ställs upp i Karelen och många brigader omvandlas till divisioner.*

Reformen innebär att Västra militärdistriktet samt Norra Flottans gemensamma strategiska ledning omorganiseras och uppgår i Leningrads militärområde och vidare organiseras Moskvas militärområde. I de två militärområdena bedöms 2030, en till två fristående armékårer och fem arméer vara utgångsgrupperade.

Leningrads militärområde, som verkar i Finlands närhet, planeras genomgå en märkbar förstärkning. Armékåren i Kolaområdet kommer att förstärkas till en armé, en helt ny armékår ställs upp i Karelen och många brigader omvandlas till divisioner. Då de ovan nämnda förändringarna har slutförts, växer styrkan för trupperna i Finlands närområde sannolikt från ca 30 000 till ca 80 000 soldater.[2] Så länge utnötningskriget i Ukraina fortsätter i sin nuvarande form, är det emellertid mindre sannolikt att den militära styrkan i Finlands närområde ökar nämnvärt.

Den operativa miljön på framtidens slagfält

Den svenska armén ska kunna ingå i gemensamma och kombinerade operationer inom

ramen för Natos ledningsstruktur och kunna arbeta i flera domäner (MDO) samtidigt. Arméns verksamhet är prioriterad till Natos Nordöstra flank men ska kunna avdela förband till andra prioriterade operationsområden. Ävenledes ska armén kunna delta i operationer i Afrika och Asien, som exempel.

Under 2019 undertecknade Natos försvarschefer en ny militär strategi,[3,4] som följdes av två koncept, ett utvecklat av SACEUR[5] och ett av SACT – NATO Warfighting Capstone Concept (NWCC).[6] Det senare anger en ambition och en målsättning för utvecklingen av Natos militära förmåga fram till 2040 och kommer att inspirera nationernas egen utveckling. Centralt för detta är NWCC:s fem Warfare Development Imperatives[7] (WDI), som identifierar områden där Nato behöver utvecklas för att behålla sitt övertag. Målen ska uppnås dels via Natos kommando-struktur, dels via de större Nato-länderna (särskilt USA) samt genom en god integration av de enskilda medlemsstaternas förmåga. WDI:erna beskrivs nedan:

Kognitiv överlägsenhet: Förstå den operativa miljön och potentiella motståndare i förhållande till alliansens egna förmågor och mål.

Överlagrad motståndskraft: Förmåga att absorbera fientligt riktade chocker och fortsätta kampen inom alla sektorer, militära, civila-militära och militär-civila.

Inflytande och maktprojicering: Aktivt forma slagfältet för att stärka alliansens position, inklusive att skapa alternativa handlingsalternativ och tillfoga motståndare dilemman.

Integrerat multidomänt försvar: Skyddar alliansens förmåga att besluta om och agera på hot inom alla områden, oavsett deras ursprung eller egenskaper.

Cross-Domain Command: Återuppliva och möjliggöra för militära befälhavares förmåga att förstå den operativa miljön inom alla domäner och att agera snabbt och effektivt.

Bakgrunden till Natos utvecklingsstrukturer beror bland annat på att de kommande decennierna kan ny och framväxande teknik förändra och potentiellt revolutionera slagfältet inom fyra huvudsakliga områden;

Konstant uppkoppling: De sätt på vilka stridande upptäcker och lokaliserar sina motståndare, kommunicerar med varandra och leder operationer;

Dödlighet: Den skada som nya vapen och vapensystem kan orsaka på slagfält;

Autonomi: De sätt på vilka robotik och AI kan förändra vem (eller vad) som strider och fattar beslut;

Uthållighet: De sätt på vilka militära organisationer försörjer och stödjer sina insatta styrkor.

För att utnyttja utvecklingen till vår fördel, pågår ett intensivt arbete mellan industrin, akademier och försvaret i de flesta västländer. Orsaken är främst den snabba kinesiska teknologiutvecklingen inom försvarssektorn. Utvecklingen i Kina ger ”spill over effect” till den ryska krigsmakten. För att möta nya vapensystem, informations- och cybermiljöer krävs ett nytt tänkande, om hur vi överlistar angriparens system och metoder och hur vi hanterar den tekniska utvecklingen till vår fördel.

Penetrera, splittra och utvidga

I den amerikanska arméns doktrin för ”Multidomain Operations 2028” står fritt översatt:

> Genom en kombination av samordnade bekämpningsinsatser från alla domäner ska en fientlig attack omedelbart bekämpas på djupet. Arméns långdistansbekämpning

sammanfaller med gemensamma multidomänförmågor för att penetrera och splittra fiendens A2AD (anti-access- och områdesförnekande system) för att möjliggöra operativ handlingsfrihet för krigsförbands (Joint Force) gemensamma strategiska och operativa manövrar.

På slagfältet samordnas markstridskrafternas förmågor med andra förmågor från flera olika domäner för att optimera effekten mot kritiska system i fiendens A2AD förmåga, särskilt vad gäller långräckviddiga markmåls- och luftbekämpningssystem. Den samlade domänöverskridande insatsen mot fiendens långdistanssystem möjliggör den initiala penetrationen. Detta skapar förutsättningar för en snabb övergång till gemensamma luft-markoperationer, där manövern möjliggör anfall och anfall möjliggör manöver.

MDO genomförs samtidigt i hela operationsområdet, genom att kombinera bekämpning, manöver och vilseledning luckras fiendens försvar upp genom att fysiskt, virtuellt och kognitivt isolera de olika underordnade beståndsdelarna, vilket gör det möjligt för allierade styrkor att uppnå lokal överlägsenhet och gynnsamma styrkeförhållanden.

Sammantaget kan konstateras att ett transparant slagfält försvårar för förbanden att dölja sin verksamhet vilket även gäller vilseledning. För att kunna genomföra koordinerad verksamhet inom och mellan domänerna krävs ständig uppkoppling i integrerade ledningssystem mellan domänerna inom en Natokontext.

För att snabbt kunna respondera ett ryskt överraskande anfall som har en styrkeöverlägsenhet om minst 3:1 krävs initiala behov och förutsättningar avseende kombinerad och koordinerad bekämpning av angriparen över hela det operativa djupet. Målet är att fragmentera och nedgradera angriparens förband och installationer i syfte att vinna tid, reducera angriparens anfallskraft och göra honom gripbar för nedkämpning i avvärjningsområden med stöd av kombinerad eld, fältarbeten och snabba kraftfulla anfallsrörelser.

> *Ett transparant slagfält försvårar för förbanden att dölja sin verksamhet vilket även gäller vilseledning.*

För att möjliggöra detta krävs egen luftöverlägsenhet, överväldigande eldkraft även över horisonten, operativ rörlighet och god taktisk manövreringsförmåga i olika terrängtyper för anfallsförbanden.

Genom egen luftöverlägsenhet erhålls skydd. Men det räcker inte på det nya slagfältet. Det krävs också skydd mot cyberangrepp, elektronisk störning, satellitspaning m m. Hanteringen av olika typer av drönare, främst i de lägre luftlagren måste kunna avvärjas för att förbanden inte ska förlora initiativkraft och manöverförmåga. Chefer måste kunna fatta mycket snabba beslut. Det innebär att ledningsmetoderna och ledningsstrukturerna måste ses över. Andra faktorer som påverkar beslutsfattning är tillförseln av beslutsstöd med hjälp av artificiell intelligens i form av autonoma stabstöd- och beslutsstödsystem. Det blir i förlängningen också viktigt att klarlägga vilken ledningsfilosofi, uppdragstaktik eller kommandotaktik, som ger bäst förutsättningar för att vinna slaget, striden och duellen och hur detta ska implementeras i officerskåren.

Genom att striden kommer att genomföras icke-linjärt och att det bakre området kommer vara utsatt för stark bekämpning från angriparen blir logistikkedjans struktur avgörande, för att stödja manöverförband på det fragmenterade och icke linjära stridsfältet. Ovanpå detta ska markstridskrafterna

Bildkälla: Military and Army Publication 8 feb 2025.

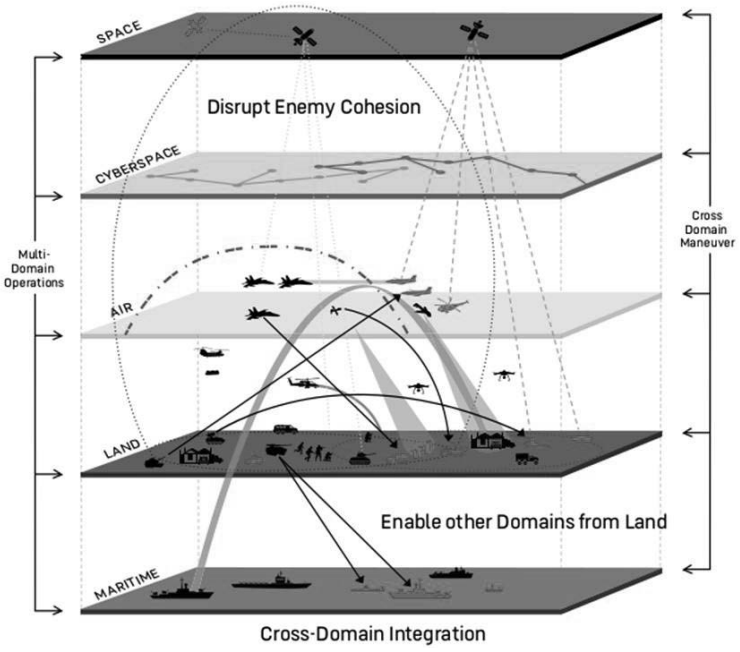

också kunna verka mot angriparens hybridoperationer.

> *Alliansens tröskeleffekt och avskräckning mot den ryska intentionen kan skapas genom ökad framskjuten militär närvaro, som motverkar att den ryska operativa förmågan lyckas etablera ett regionalt förhållande 3:1.*

Slutsatser för det nordiska perspektivet

Under förutsättning att den gemensamma militära förmågan i Leningrads och Moskvas militärområde byggs upp fram emot tidsperspektivet 2030 bedöms det möjligt för Ryssland att genomföra anfall mot Natos nordöstra flank. Den ryska operativa förmågan bedöms vara av varierande kvantitet och kvalitet inom de olika domänerna. Den ryska östersjömarinen utvecklas, och är relativt opåverkad av kriget i Ukraina. Den ryska undervattensförmågan bör särskilt uppmärksammas. Vad gäller rysk luftstridsförmåga bedöms luftvärnsförmågan, från olika typer av plattformar, utgöra ett väsentligt hot mot alliansens flygstridskrafter. Den ryska förmågan att med långräckviddiga vapen påverka alliansens operativa bakre områden utgör ett väsentligt hot och måste beaktas. Rysk markstridsförmåga bedöms vara av varierande kvalitet. Däremot bedöms det finnas förutsättningar att utveckla den kvantitativa förmågan på marken. Natos kvalitativa förmåga bedöms fortsatt vara högre än den ryska. Det som talar för att Ryssland kan lyckas med ett strategiskt överfall är att alliansens beredskap, tillgänglighet och uthållighet i operationsområdet initialt inte är tillräcklig.

Alliansens tröskeleffekt och avskräckning mot den ryska intentionen kan skapas genom ökad framskjuten militär närvaro, som motverkar att den ryska operativa förmågan lyckas etablera ett regionalt förhållande 3:1. De europiska alliansmedlemmarna bör ta ett större ansvar för denna styrkeuppbyggnad. Det är en trovärdighetsfråga som visar vilja och beslutsamhet för den gemensamma europeiska säkerheten.

Framskjuten robust försvarsförmåga i alla domäner kommer att minska angriparens möjligheter att lyckas med sina målsättningar. Det är av stor vikt att bygga upp en trovärdig försvarsförmåga som kan möta och hejda ett angrepp, och tillika skapa tid för förstärkningar som utgör en förutsättning för att i senare skede kunna avgöra och slå angriparens offensiv.

I det nordiska sammanhanget gäller att det etableras en gemensam regional försvarsförmåga, inkluderande planering, beredskap och ledning, samt de övriga mekanismer som utgör grunden för ett gemensamt försvar vid inledningsskedet av ett väpnat angrepp. Det gäller att minimera den negativa effekten av den tidsfördröjning som äger rum innan Natos olika försvarsmekanismer är aktiverade.

Ett tidigt avgörande till alliansens fördel är att föredra ur ett politiskt och militärstrategiskt perspektiv. Det skapar förutsättningar för att säkerställa ytterligare förstärkningar, och försörjningssäkerhet av alla samhällsfunktioner. Det bedöms minska alliansens totala förluster, och sannolikt öka alliansens möjligheter att nå en fördelaktig fredsuppgörelse med angriparen.

Betydelsen av att upprätthålla ett högt stridsvärde vid förbanden tills dess att förstärkningar anländ, och att operationen kan övergå till att slå den anfallande angriparen är synnerligen avgörande. I nuläget bedöms detta ta mellan 60 och 190 dagar, m a o att erhålla tillräckliga förstärkningar för att möjliggöra ett offensiv avgörande, allt beroende på vilken styrketillväxt som krävs för att slå angriparen.

> *För att lyckas med en defensiv strategi, och ett operativt offensivt genomförande, krävs att egen luftöverlägsenhet kan upprätthållas över operationsområdet.*

De inledande taktiska motreaktionerna och agerandet från alliansens stridskrafter i operationsområdet måste kunna ske autonomt, och utan högre ledningsnivåers detaljstyrningar av genomförandet. Det är en avgörande förmåga i avskräckningen mot ryskt angrepp. Ansvaret för denna försvarsförmåga måste åvila alliansens nationer i operationsområdet.

För att lyckas med en defensiv strategi, och ett operativt offensivt genomförande, krävs att egen luftöverlägsenhet kan upprätthållas över operationsområdet. Till detta ska adderas förmåga till offensiv långräckviddig bekämpningsförmåga, från såväl sjö-, luft- som markarenan. En viktig faktor är att kunna kombinera flygstridskrafter med ett aktivt luftvärn från mark- och sjöarenan. Angriparens markstridsförmåga ska oskadliggöras, samtidigt som den egna rörelsefriheten i de olika domänerna upprätthålls. En avgörande faktor är att SLOC[8] och LLOC[9] är säkrade, och förser operationen med logistik och förstärkningar.

Personalförsörjningen av krigsförbanden kommer att vara en utmaning i framtiden. Fler länder i alliansen måste införa allmän värnplikt. Troligen krävs att kompetensprofilerna på den militära personalen omdefinieras, där fler med lägre kompetensprofiler kan antas. Det innebär i sin tur att de system som

ska kunna hanteras blir enklare för brukaren, i sin operativa utformning. Utveckling av enklare och robusta system medger att de kan hanteras av personal med mer begränsad utbildning- och erfarenhetsnivå. Vidare krävs system där det går att öva och simulera mer effektivt innan kriget kommer, så kallad stimulerande simulering. Andra exempel är att använda exoskelett och andra kraftförstärkande teknologier, för att öka personalens uthållighet vid markförbanden.

Styrkeuppbyggnaden bör balanseras mellan högteknologiska system, och mängdsystem av enklare karaktär. Genom att utveckla system som kan leverera tidig verkan på djupet och snabbare beslutscyklar, tillsammans med ett offensivt agerande, möjliggörs att alliansen kan blockera angriparens bekämpningsförmåga. Angriparens system måste mättas tidigt.

Nato bedöms 2030 initialt disponera fyra armédivisioner norr om Finskaviken. Söder om Finskaviken disponeras motsvarande sex till sju divisioner. I Tyskland och Storbritannien bedöms tre till fyra armédivisioner, disponeras 30 till 60 dagar efter order om insats. Tillkommande förstärkningar från USA av tunga armédivisioner handlar om betydligt längre insatstid. Troligen tar det mer än 90 dagar efter beslut. Det ska ställas mot en rysk organisation 2030 som i Leningrads militärområde består av 6 Armén med tre motoriserade divisioner och i Norra marinens basområde en motoriserad division och en marininfanteribrigad. I Moskvas militärområde består förbandsmassan av 1 Gardesstridsvagnsarmén med två stridsvagnsdivisioner och en motoriserad division, 20 Armén med en stridsvagnsdivision och två motoriserade divisioner och 11 Armékåren med en motoriserade division i Kaliningradområdet. Således en kraftsamling av utgångsgrupperade ryska markstridskrafter till söder om finska viken. I Moskva militärområde finns också två luftlandsättningsdivisioner stationerade. I andra echelongen kan ytterligare två arméer disponeras. Ett samlat styrkeförhållande som är till rysk fördel.

Alliansen har troligen 2030 brist på erforderlig mängd av långräckviddiga vapen och fältarbeten för skydd och rörlighet samt skydd mot drönare av olika slag. Den egna offensiva och passiva drönarförmågan är under uppbyggnad. Alliansen disponerar en mängd olika typer av verkanssystem med nationell prägel, vilket troligtvis skapar samordningsproblematik i ett multidomänperspektiv.

> *I den kommande fem- till tioårsperioden är alliansens markstridskrafter sårbara mot den nya tekniska hotbilden.*

Alliansens luftvärnssystem integreras i den gemensamma IAMD-förmågan efterhand som nya system tillförs. Dock är behoven av system mycket stora i takt med att nya obemannade system tillförs de ryska förbanden.

I tidsperioden fram emot 2035 tillförs manöverförbanden efterhand moderna stridsfordon. Stridsvagnarna bedöms få bättre beväpning och varnare samt motmedelsskydd mot inkommande projektiler och robotar. Stridsfordonen utvecklas med olika beväpningsalternativ i form av högtryckskoner, kvalificerade pansarvärnsrobotar, automatkanoner eller vapen för indirekt eld.

I samma tidsperspektiv ökar det generella skyddet mot inkommande drönare och robotar, både passivt och aktivt. Den indirekta bekämpningsförmågan möjliggör bekämpning på längre avstånd, vanligen upptill 150 till 300 kilometer. Spanings- och underrättelseinhämtningsförmågan förbättras med olika typer av sensorer. Den operativa och

taktiska rörligheten förbättras med införande av nya kvalificerade minröjnings- och broförbindelsesystem.

För att hantera morgondagens multidomäna markoperationer krävs lednings- och kommunikationssystem som är störresistenta, har kapacitet att hantera stora informations- och datamängder samt möjliggör ledning och samband av förband på stora avstånd samt mellan förband i olika domäner. Bedömningen gör vidare gällande att det kommer att krävas olika typer av AI baserade inhämtnings- och beslutsstödsystem.

Det kan konstateras att i den kommande fem- till tioårsperioden är alliansens markstridskrafter sårbara mot den nya tekniska hotbilden. Uthålligheten avseende materiel- och personalförstärkningar är också en känslig faktor. Den indirekta bekämpningsförmågan och skyddet mot det vidgade lufthotet är inte tillräcklig. Uthålligheten avseende förnödenheter främst artilleriammunition måste stärkas.

För att kunna leda och skapa effekt mellan domäner krävs att markstridsförbanden inordnas i armékårer och armédivision är den taktiska ledningsnivå som markstridskrafternas bekämpnings-, manöver- och skyddsförmåga utgår från.

För att skapa avskräckning, tidig förmåga att kraftsamla och avgöra ett angrepp på marken, krävs att fler än disponibla armédivisioner kan mobiliseras och utgångsgrupperas i Natos nordöstra flank. Det kan därmed inte uteslutas att det krävs att fler operativt rörliga markstridsförband bör mobiliseras av de nordiska länderna. Förbanden måste kunna sättas in senast inom sju till tio dygn. För att skapa ett initialt styrkeförhållande om 2:1 krävs teoretiskt att ytterligare 11 divisioner tillförs den Nordöstra flanken. Ett rimligt alternativ är att fyra till fem divisioner mobiliseras och utgångsgrupperas i området och resterande tillförs efterhand. Ett sådant resonemang bygger på att sjö- och luftdomänen bidrar till luftskydd och långräckviddig bekämpning samt att sjötransportlederna kan hållas öppna. Den andra avgörande faktorn är att avvärjningsstrid direkt kan igångsättas med en överväldigande eldkraft och understöd av fältarbeten för fördröjningsstrid samt att angriparens resurser på djupet utsätts för olika former av störningar och bekämpning.

Det kan slutligen konstateras att tiden är mycket kort för upprustning av arméförbandens styrka och förmåga. Olika okonventionella lösningar krävs för att skapa effekt på kort sikt. Enkelt att utrycka men svårt att effektuera. Hinder måste rivas och kreativiteten måste få möjlighet att flöda.

Författaren är brigadgeneral och akademiens ständige sekreterare .

Noter

1. Referens: Defence Express, 6 oktober 2024, artikel med hänvisning till SACEUR presentation till allierade våren 2024. Behovet är enligt utsagan från dagens 82 till 131 brigader.
2. *Finlands Militära Underrättelseöversikt 2025*.
3. Nato (2022b).
4. Norsk försvarsanalys 2023.
5. Nato (u å -a).
6. Nato (u å -b).
7. Nato (u å -b).
8. SLOC står för ”Sea Lines of Communication”, vilket här översätts på svenska till ”kommunikationslinjer till sjöss”.
9. LLOC står för ”Land Lines of Communication”, vilket här översätts på svenska översätts till ”kommunikationslinjer till lands”.